

Askainen
Ritaripuisto
Arkeologisen kohteen tarkastus

FM Jouko Pukkila
Askaisten kunta 2006

Arkistotiedot

Tutkimuskohde: Askainen Ritaripuisto
Kunta: Askainen (17)
Kylä: Louhisaari (420)
Tontti: 9/1
Kiinteistötunnus: 017-420-1-42
Osoite: Askaistentie, 21240 Askainen
Omistaja: Askaisten kunta, Hallintotie 1, 21240 Askainen, 02-4360900
Tutkimuksen laatu: Arkeologisen kohteen tarkastus
Ajoitus: Historiallinen aika
Peruskarttalehti: Pk 1044 01
Yhtenäiskoordinaatit: p = 6728801, i = 3218639, z = 7-11 m mpy
Tutkimuslaitos: Askaisten kunta
Tutkija: FM Jouko Pukkila
Kenttätöaika: 11.8.2006
Tarkastetun alueen laajuus: 3460m²
Tutkimuskustannukset: Askaisten kunta
Löydöt: hiiltä, ei luetteloituja löytöjä
Rakennusfragmentit: Tiiltä ja laastia, ei luetteloituja rakennusfragmentteja
Mustavalkonegatiivit ja diat: valokuvia ei otettu
Digitaaliset valokuvat: kertomuksessa 5 kpl
Aikaisemmat tutkimukset: -
Aikaisemmat löydöt: -
Arkistoitu kirjeenvaihto: arkkitehti Bey Hengin selostus 6.6.2006, kirjettä säilytään
Askaisten kunnassa

Kirjallisuusviitteet:

http://www.nic.funet.fi/pub/sci/geo/carto/vanhatkartat/maakirjakartat/lowres/a/a2_2_1.jpg

Kertomuksen sivumäärä: 14

Liitteet: Karttoja 3 kpl

Alkuperäisen kertomuksen säilytyspaikka: Askaisten kunta, kopio Museoviraston rakennushistorian osaston arkistossa, Helsinki

Tiivistelmä

Askaisten kirkon vieressä sijaitsevalle metsäiselle mäelle suunnitellaan rakennettavaksi Mannerheim-ristin ritarien muistomerkki, Ritaripuisto. Koska mäellä sijaitsee kellotapulin raunio, edellytti Museoviraston rakennushistorian osasto alueen arkeologista tarkastusta ennen rakennustöiden käynnistämistä. Itse kellotapulin raunio jää puistoalueen ulkopuolelle, mutta muualla n. 3500 m² laajuisella mäellä muinaisjäännöksiä etsittiin sekä maanpinnalta maastotarkastuksen että pinnan alta kairaamisen ja koepistojen avulla. Rakennusalueelta tai sen välittömästä läheisyydestä löydettiin kaksi kivirakennetta, pieni noin metrin laajuinen, nyrkinkokoisista kivistä koottu röykkiö sekä toinen, kulman muodosta selvä latomus, jossa kivet oli asetettu kahteen kerrokseen tasainen sivu ulospäin. Jälkimmäisen rakenteen viereen kaivetussa koepistossa oli laastin ja tiilen kappaleita. Alueella havaittiin myös kaksi ojaa, joista toinen sijaitsi mäkialueen lounaispuolella tasaisessa maaston kohdassa. Tälle tasanteelle kaivetusta koepistosta löydettiin n. 25 cm syvyydestä pieniä tiilen ja hiilen kappaleita. Varmoja kulttuurikerroshavaintoja niiden yhteydessä ei tehty, mutta mullansekainen hiekka ulottui tasanteella sekä koepiston että kairaushavaintojen perusteella syvemmälle (n. 15 – 20 cm) kuin muualla mäellä. Tämä humuksen sekainen maa, löydöt sekä tasanteen muokkaus (oja, mahdollisesti itse tasannekin) antavat syyn olettaa jotain toimintaa paikalla olleen.

ASKAINEN RITARIPUISTO 2006
Arkeologisen kohteen tarkastus

Karttaote tutkimusalueesta
1:20 000

Ote peruskarttalehdestä 1044 01

Sisällysluettelo

1. Johdanto	6
2. Kohteen historialliset taustatiedot ja käytetty lähdeaineisto	7
3. Kohteen topografia ja ympäristö	7
4. Menetelmät ja korkeusjärjestelmä	7
5. Havainnot ja löydöt	8
5.1. Kivirakenteet	8
5.2. Maarakenteet	12
5.3. Löydöt	12
5.4. Tutkimusalueen maaperästä	13
6. Yhteenveto	14

Karttaliitteet

Kartta 1: yleiskartta 1:500

Kartta 2: Kairanäytteiden syvyys 1:500

Kartta 3: Havainnot

1. Johdanto

Askaisten kunta suunnittelee Ritaripuiston rakentamista kunnan keskusta kirkkoa vastapäätä, Askaistentien ja Louhisaarentien kulmauksessa olevalle metsäiselle mäelle. Alueelle sijoitetaan 191 kappaletta 40 x 40 x 40 cm kokoista kiveä, lisäksi sinne tulee huomiokeskus (ritarimerkki kiveen kuvattuna), kokoontumis- ja informaatioalue sekä paikoitusalue. Käynti alueelle ohjataan erillisellä liittymällä mäen pohjoispuolelta. Uudisrakenteiden lisäksi mäellä on vanha kellotapulin raunio, joka on tarkoitus siistiä Museoviraston valvonnassa. Puiston alusta kivetään ja tasataan sepelillä, huomiokäytävän reunat ja viisi lepopaikkaa kivetään nupukivillä. Muu osa mäestä siistitään ja paikoitusalue rajataan matalalla pensasaidalla. (arkkitehti Bey Hengin selostus 6.6.2006, kirjettä säilytään Askaisten kunnassa). Perustustöiden aikana mäkeä on tarkoitus tasata korkeimpia kohtia madaltamalla ja rinneosia täyttämällä (keskustelu kunnanjohtaja Pekka Määttäsen kanssa 11.8.2006).

Mäen korkeimman lakiharjanteen kaakkoispäässä on n. 8 x 8 m laajuinen kivinen rakennuksen perusta, jota on pidettävä mm. vuoden 1726 kartan perusteella lähinnä kellotapulin pohjana. Museoviraston rakennushistorian osaston ja kunnan välisessä neuvottelussa todettiin arkeologisen tarkastuksen tarpeellisuus, jotta mäen muusta mahdollisesta muinaisjäännöskannasta saataisiin selko. Allekirjoittanut suoritti työn 11. – 18.8.2006. Kustannukset maksoi Askaisten kunta.

Kuva 1. Tutkimusalue kaakosta. Kuva Jouko Pukkila.

2. Kohteen historialliset taustatiedot ja käytetty lähdeaineisto

Askainen oli pitkään Lemun kappeliseurakunta, jollaisena se ilmeisesti ensi kertaa mainitaan v. 1592. Tutkimusalueen vieressä oleva Askaisten kirkko on rakennettu 1653 ja nykyinen kellotapuli 1772-1779. Vanhemmasta kellotapulista ei liene mainintoja kirjallisuudessa, mutta vuoden 1727 kartassa (www.nic.funet.fi/pub/sci/geo/carto/vanhatkartat/maakirjakartat/medres_/a/a2_2_1.jpg) on tien toiselle puolelle, kirkkoa vastapäätä merkitty kellotorniksi tulkittava rakennus. Kartassa näkyvät kirkko, tien muoto ja sijainti peltojen keskelle jäävällä viljemättömällä alueella sopii nyt tutkimusten kohteena olleeseen mäkialueeseen. Pellot näyttävät sijainneen suurin piirtein nykyisillä paikoillaan.

Johtuen nopeasta aikataulusta, jolla työ aloitettiin, ei varsinaisiin esitöihin jäänyt aikaa kuin aivan marginaalisesti. Tietoja kohteesta ja sen historiasta kerättiin lähinnä Askaisten kunnan internet-sivulla olevasta Ritaripuiston hankesuunnitelmasta sekä maakirjakartat-nettisivustolta. Tietoja saatiin myös Marianna Niukkasen kanssa 10.8. käydystä puhelinkeskustelusta. Aikaisempia tutkimuksia ei paikalta liene, mutta ainakin FT Georg Haggren on käynyt tutustumassa paikkaan.

3. Kohteen topografia ja ympäristö

Tutkimusten kohteena oleva tontti sijaitsee metsäisen mäkiharjanteen kaakkoispäässä ja on laajuudeltaan n. 3500 m². Mäki on n. 90 metriä pitkä ja sen lakiosan muodostaa enimmillään runsaat 10 m leveä, mutta paikoin vain parin-kolmen metrin levyinen harjanne, joka kohoaa n. 11 m mpy korkeudelle (N60-järjestelmä). Mäen alareunan korkeus on 7-8 m mpy. Rannansiirtymän perusteella lakiosa on noussut merestä hieman ajanlaskun vaihteen jälkeen ja koko mäki joskus 700-800-luvuilla. Periaatteessa siis myös rautakautinen toiminta on mahdollisuuksien rajoissa, joskin merenpinnan vaihtelut ja myrskyjen vaikutukset huomioon ottaen vasta rautakauden puolivälissä ja silloinkin aivan mäkialueen laella. Topografiaa tulkittaessa on otettava huomioon, että mäen nykyinen maanpinta ei kaikin paikoin vastaa alkueräistä maanpintaa. Ainakin koillispuolelle on kaivettu erilaisia syventeit, jotka liittyvät joko maa-aineksen ottoon tai peltoviljelyyn.

Mäen koko lounaispuoli n. 9 – 10 m mpy välillä vaikuttaa tasaisuudessaan keinotekoiselta. Joka tapauksessa sen hieno hiekka poikkeaa kairaushavaintojen perusteella mäen laen ja koillispuolen kivisemmästä maaperästä. Ainakin sen verran aluetta on muokattu, että tasanteen keskiosaan on on kaivettu ojamainen syvennys (oja 2).

Mäen puustoa luonnehtivat kookkaat männyt ja niiden välissä kasvava pienempi lehtipuusto (haapa ja koivu, aluskasvillisuuden seassa taimina on myös vaahteraa ja pihlajaa). Maisema on melko avoin. Koillispuoleisen rinteen puuston muodostavat pääasiassa koivut ja haavat. Etenkin koillispuolella aluskasvillisuus muodostuu vesaikosta, kautta koko mäen kasvaa heinää ja aivan pohjimmaisena on sammal. Mäen kirkon puoleinen pää kellotapulien raunioita kaakkoispuolella on kasvillisuudeltaan ketomaista. Kasvillisuudesta on vielä mainittava koillisrinteellä kasvavat punaiset viinimarjapensaat, joita on pienekköinä pensaina muun kasvillisuuden seassa selvästi villiintyneinä.

4. Menetelmät ja korkeusjärjestelmä

Koska käytettävissä oleva aika oli rajallinen, ei tutkimusten yhteydessä suoritettu korkeusmittauksia eikä luotu koordinaatistoa. Kenttätyötä varten oli kuitenkin käytettävissä suunnitelmakartta, johon oli merkitty tapulin raunio, maastoon paaluin merkittyjä rakenteiden kulmapisteitä, sähkölinjoja sekä korkeuskäyrät 20 cm välein. Tämä kartta katsottiin työtä aloitettaessa riittävän tarkaksi havaintojen sijainnin ja korkeuden määrittämiseksi.

Kenttätyö tehtiin sekä pintatarkastuksena että kairaamalla ns. T-piikillä, jolla saatiin maaperänäyte 10 – 40 cm syvyydeltä. Lisäksi kaivettiin neljä koepistoa. Työllä oli kaksi tavoitetta: löytää maanpinnalla ja pinnan alla olleet kohteet. Maanpinnalta etsittiin kiinteitä rakenteita sekä tarkastettiin kuopissa ym. olevaa irtomaata löytöjen havaitsemiseksi. Kairalla ja koekuopilla etsittiin löytöjä ja kulttuurikerrosha vaintoja maanpinnan alta.

Pintahavainnontia varten koko tontti tarkastettiin kävelemällä. Koillispuoleisella rinteellä havaintojen tekoa vaikeutti vesaikko ja koko mäen alueella oli paikkoja, joissa hakkuujäte peitti pieniä aloja.

Toistamiseen mäki tarkastettiin kairanäytteitä ottamalla. Näytekohdat pyrittiin sijoittamaan mahdollisimman tasaisesti mäen eri osiin tontin sillä osalla, joka tulee jäämään puistohankkeen alle. Poikkeuksen tästä periaatteesta muodosti lounaispuolen tasanne syystä, että siitä haluttiin saada jokin käsitys siltä varalta, että se rakennustöiden yhteydessä syystä tai toisesta joutuisi rakennus- tai läjitysalueeksi tai sitä käytettäisiin maansiirtokoneiden työskentelyalueena.

Etenkin mäen laella oli kohtia, joista ei kivisyyden perusteella saanut kunnon kairanäytettä kuin 10 – 15 cm syvyydeltä. Kairaustyön päätteeksi tällaiset alueet hahmoteltiin työkarttaan ja niille kaivettiin koepisto (koepistojen ja kairausvyöyksien suhde näkyy kartassa 2). Tällä tavoin pyrittiin varmistamaan paitsi maaperän luonne (luontainen kivisyys) niin myös se, ettei kairanäytettä syvemmällä ollut mitään kulttuurikerrokseksi luonnehdittavaa. Tästä syystä kaivettiin koepistot 1 ja 2 mäen laelle. Vaikka niitä oli vain kaksi, molemmissa maaperä todettiin samanlaiseksi hiekaksi, jossa oli nyrkin-kahden kokoisia kiviä harvakseltaan. Nämä havainnot lienevät yleistettävissä koko mäen lakea koskeviksi, sillä ne ovat yhdenmukaiset lakialueelle tehtyjen niiden kairausten kanssa, jotka upposivat samalle syvyydelle. Koepistot kaivettiin pohjamaaksi tulkittuun ruosteläiskäiseen valkoiseen hiekkaan saakka, siis 30 – 40 cm syvyydelle. Koepisto 3 kaivettiin lounaispuolen tasanteelle, koska yhdessä kairanäytteessä havaittiin jokin häiriö n. 25-30 syvyydellä. Koska häiriötä ei kyetty kairanäytteestä tulkitsemaan, haluttiin sen luonteesta saada käsitys koepiston avulla. Koepisto 4 kaivettiin koillisrinteeltä löydetyn kivirakenteen kylkeen.

5. Havainnot ja löydöt

Tutkimuksissa todettiin mäellä kolme kivirakennetta, kaksi vanhalta vaikuttavaa ojaa sekä yksi pinnanalainen kohde. Lisäksi koottiin havaintoja, jotka kertoivat mäen maaperästä ja maankäytöstä.

5.1. Kivirakenteet

Rakenne 1

Rakennuksen (kellotapulin) kivijalka

Noin. 8 x 8 m laajuinen melko säännöllinen nelikulmio. Seinät ovat luode-kaakkois- ja lounais-koillis-suuntaiset. Kaakkoisseinän keskikohdasta ulkonee noin 2 x 2 m kokoinen nelikulmainen latomus. Sekä

kivijalan ulkoreuna että nelikulmainen latomus on rakennettu samalla tavoin: isoja, kulmikkaaksi lohkottuja kiviä on asetettu vierekkäin tasainen sivu ulospäin. Kivet oli kiinnitetty toisiinsa laastilla, joka paikoin vaikutti hyvin uudelta. Mahdollisesti tätä seinämää on jossain vaiheessa korjattu, koska lounaisseinämässä oli poranjälkinen kivi n. 2 päässä luoteisnurkassa. Poranjälki oli n. 20 cm pitkä, pyöreäpohjainen ja säännöllinen, mutta sijaitsi kiven alapinnalla ja ulottui puoliväliin. Kivijalan sisäpuolella reunaladelman reunustaa n. 2 m levyinen pyöreistä luonnonkivistä koottu latomus, jossa ei ole muuta säännönmukaisuutta kuin leveys. Kaakkoisseinän puoleisessa osassa latomusta kivien seassa oli yksi tiilenkappale, mutta laastia ei havaittu.

Koska rakenne jää kaavaillun puistoalueen ulkopuolelle, se tarkastettiin kenttätöiden loppuvaiheessa vain pintapuolisesti.

Kuva 2: rakenne 2 eli kellotapulinkin kivijalka. Kuvattu luoteesta.

Rakenne 2

Mahdollisesti rakennuksen kivijalan osa.

Tämä rakenne sijaitsee koillisrinteessä loivasti viettävässä maastonkohdassa ja se on vesaikon ja aluskasvillisuuden peitossa. Rakenteesta 2 m koilliseen on vanha oja (Oja 1), jonka takana maasto on tasaista, mahdollisesti käytöstä jäänyt pellon osa tai maanottopaikka. Rakenne sijaitsee juuri ojanmutkan kohdalla.

Rakenne 2 on suurin piirtein samansuuntainen kuin sen lounaispuolella harjanteen laella oleva rakenne 1. Se koostuu kahdesta suorankulman muodostavasta, kahteen kerrokseen ladotusta kivirivistä. Tässäkin kivien tasainen sivu on asetettu ulospäin. Suurin piirtein S – N –suuntainen seinämä on selvempi, n. 2,4 m pitkä ja ainakin N – päästä n. 2 m matkalta kahteen kerrokseen ladottu. W – E –suuntainen seinämä on ilmeisesti myös kaksikerroksinen, mutta edellistä lyhyempi, n. 2 m. kiviaines kummassakin on 20 – 50 cm kokoista, työstämätöntä mutta jossain väärin valikoitua (ulkosivun tasainen pinta). Kivien välissä ei näy laastia. Molemmat päättyvät maaston alkaessa kohota. Kivirivien välialue on maata ja kivirivien yläpinnan tasalla, kun ympäröivä maa on alempana. Maa olikin ilmeisesti ajettu paikoilleen tarkoituksella, sillä se erosi kivettömyydessään ympäröivistä alueista. Toisenlainen havainto saatiin S – N –seinämän viereen kaivetusta koepistosta 4, jossa oli n. 20 cm kerros laastia ja tiiltä ja niiden alla puhdas valkoinen hiekka. Siitä löydettiin myös rautaesine, joka luultavasti oli melko uusi äkeen rautapiikki. Muutenkin läheisyydessä eottui mm. paikoilleen hajonnut iso valurautapata, jokin muu rauta-astia sekä ilmeisesti rautavanteilla koottu, täysin maatunut kimpisanko.

Rakenteen koillispuolella n. 1,3 m päässä on iso nelikulmainen ja tasapintainen kivi, jonka yläpinta silmämääräisesti näyttäisi olevan samalla korkeudella kuin rakenteen yläpinta. Tästä kivistä on toinen iso kivi noin metrin päässä N, mutta se on muodoltaan epämääräisempi.

Rakenne jää joko kokonaan tai ainakin osaksi puistorakenteiden ulkopuolelle, mutta sijaitsee kuitenkin niiden välittömässä läheisyydessä.

Kuva 3. Rakenne 2, rakennuksen kivijalka (?) pohjoisesta.

Kuva 4. Rakenteen 2 seinämä kohdassa, johon kaivettiin koepisto 4. Koepistosta löytyi tiilen ja laastin kappaleita. Kaira mittana.

Rakenne 3

Pieni kiviröykkiö runsaat 12 m rakenteen 1 luoteisseinämästä luoteeseen harjanteen korkeimmalla lakiosalla. Kyseessä on halkaisijaltaan n. 1,2 m laajuinen, 10-15 cm kokoisista pyöreähköistä kivistä kasattu rakenne. Sen korkeus keskeltä – jossa kivikerroksia saattaa olla useampia – on n. 20 cm. Rakenne on sammaleen peittämä ja heinittynyt, mutta pinnalla olevissa kivissä en havainnut jäkälää. Siitä päätellen kovin vanhasta rakenteesta ei olisi kyse, mutta on huomioitava rakenteen sijainti aluskasvillisuuden peitossa. Kivien välissä ei erottunut hiiltä tai laastia. Lisäinformaation hankkimiseksi kaivettiin koepisto 1 aivan rakenteen viereen. Maa oli kivistä kellertävää hiekkaa, syvemmällä se muuttui valkoiseksi ruosteläiskäiseksi hiekaksi. Hiiltä tai muita havaintoja ei tehty, ainoa löytö kuopasta oli 5 – 10 cm syvyydeltä löytynyt olutpullon korkki.

Rakenne sijaitsee keskellä puistoaluetta, mutta jää ilmeisesti käytäväalueelle.

Kuva 5. Rakenne 3, pieni kivistykkiö etelästä. Kuvan värisävyjä ja kontrastia on muokattu.

5.2. Maarakenteet

Oja 1

Alueen koillisin osa Askaistentien varressa on vahvasti vesakoitunut ja heinittynyt. Maa on muuta aluetta pehmeämpää. Maanpinta vaikuttaa – minkä kasvillisuudelta pystyy päättelemään – kuoppaiselta. Tätä tasaista aluetta rajaa oja 1, joka aluksi seuraa viereisen pellon ja tutkimusalueen rajaa, mutta kääntyy ehkä n. 20 m tiestä kohti rinteä, jatkuu kymmenisen metriä ja tekee sitten jälleen mutkan ja kääntyy kohti tietä. Tielle asti se kuitenkin jatkuu, vaan katoaa n. 5 m päässä mutkasta. Oja matala (25-30 cm), melko leveä (70-90 cm) ja ainakin jälkimmäisen mutkan kohdalla selkeästi rinteeseen kaivettu. Mahdollisesti ojan rajaama alue on aiemmin ollut osa peltoa – vanhalta se ei vaikuta.

Oja sijaitsee puistolle johtavan tien kohdalla.

Oja 2

Oja 2 sijaitsee aiemmin kuvatulla tasanteella tutkimusalueen lounaispuolella. Oja on kutakuinkin tasanteen keskiosassa ja kulkee siinä mäeltä kohti peltoa. Sen toinen pää sijaitsee tasanteen ja

lakiharjanteen taitekohdassa, jossa se seuraa korkeuskäyrien kulkua muutamia metrejä. Toinen pää ulottuu tasanteen yli Louhisaarentien reunaan, jossa maasto taas alkaa laskeutua jyrkästi. Tässä jyrkemässä kohdassa oja katoaa. Oja on matala, paikoin vain pitkänomainen painanne maastossa, mutta kuitenkin selvästi kaivettu muodostuma. Jonkin verran ikää sillä lienee, sillä se on selvästi maatonut.

Oja sijaitsee kaavaillun puistoalueen ulkopuolella.

5.3. Löydöt

Tutkimusalueen lounaispuoleiselle tasanteelle kaivettiin koepisto 3, josta löydettiin tiiltä ja hiiltä n. 25 cm syvyydeltä. Kulttuurikerroshavaintoa ei tehty, mutta tumma humuksen sekainen hiekka ulottui 15 – 20 cm syvyydelle ja turvekerros oli n. 10 cm paksu. Tämä kerrosjärjestys puuttuu muista koepistoista ja on yhdessä löytöjen kanssa osoitus ihmistoiminnasta paikalla. Mahdollisesti paikalla on ollut jokin pelto, jolloin humuksen sekoittuminen n. 20 cm syvyyteen hiekkaan olisi seurausta maanmuokkauksesta. Samaan yhteyteen sopii oja 2, sillä sekä kairahavainnot että koepisto 3 sijaitsevat sillä alueella, joka jää tasannetta lakiharjanteen suuntaan rajaavan ojan lounaispuolelle. Tällöin oja olisi kaivettu keräämään ja kuljettamaan lakiharjanteen valumavesiä. Syvyys, jolta tiilen ja hiilen palat löydettiin, viittaa siihen, että jonkin verran aikaa on kulunut siitä, kun toimintaa paikalla on ollut. On kuitenkin korostettava, ettei nyt tehtyjen havaintojen perusteella voi luotettavasti päätellä, mitä paikalla on tehty tai koska.

Koepisto 3 sijaitsee tasanteella suunnitellun puistoalueen ulkopuolella.

5.4. Tutkimusalueen maaperästä

Jokin sana on paikallaan tutkimusalueen maaperäeroista siten kuin niitä kenttätyön yhteydessä havainnoitiin. Alueet erottaa toisistaan karttaan 2 merkityistä kairasyvyyksistä.

Lakialueen ja koillisrinteellä maaperä oli hiekkaa, jossa säännönmukaisesti oli 5 – 15 cm kokoisia kiviä 10-20 cm syvyydellä. Niissä kairanäytteissä sekä koepistoissa, joissa kivikerroksen alapuolinen maa saavutettiin, oli kivetön, valkoinen hieno hiekka, jossa oli ruosteläiskiä. Kairaussyvyys oli yleensä 5 – 15 cm välillä.

Koillispuolinen rinne, varsinkin sen alaosa ja alapuolinen, hieman tasaisempi alue oli melko kivetöntä, mutta maa oli hyvin löysää. Täällä on myös erilaisia kuopanteita. Luultavasti tämä liittyy peltoon tai johonkin muuhun ihmistoimintaan, esimerkiksi puutarhaan, sillä alueella kasvoi villiintyneenä marjapensaita.

Lounaispuolinen tasanne poikkesi kivettymydessään ja hiekkaisuudessaan muista alueista. Kysymyksessä saattaa olla luontainen muodostuma joka on esimerkiksi syntynyt siinä vaiheessa, kun vesi on huuhtonut tasaista aluetta. Joissakin koepistoissa erottui humuksen sekainen hieno hiekka vielä n. 20 cm syvyydellä. Pohjimmaisena oli aina hieno valkoinen, ruosteläiskäinen hiekka.

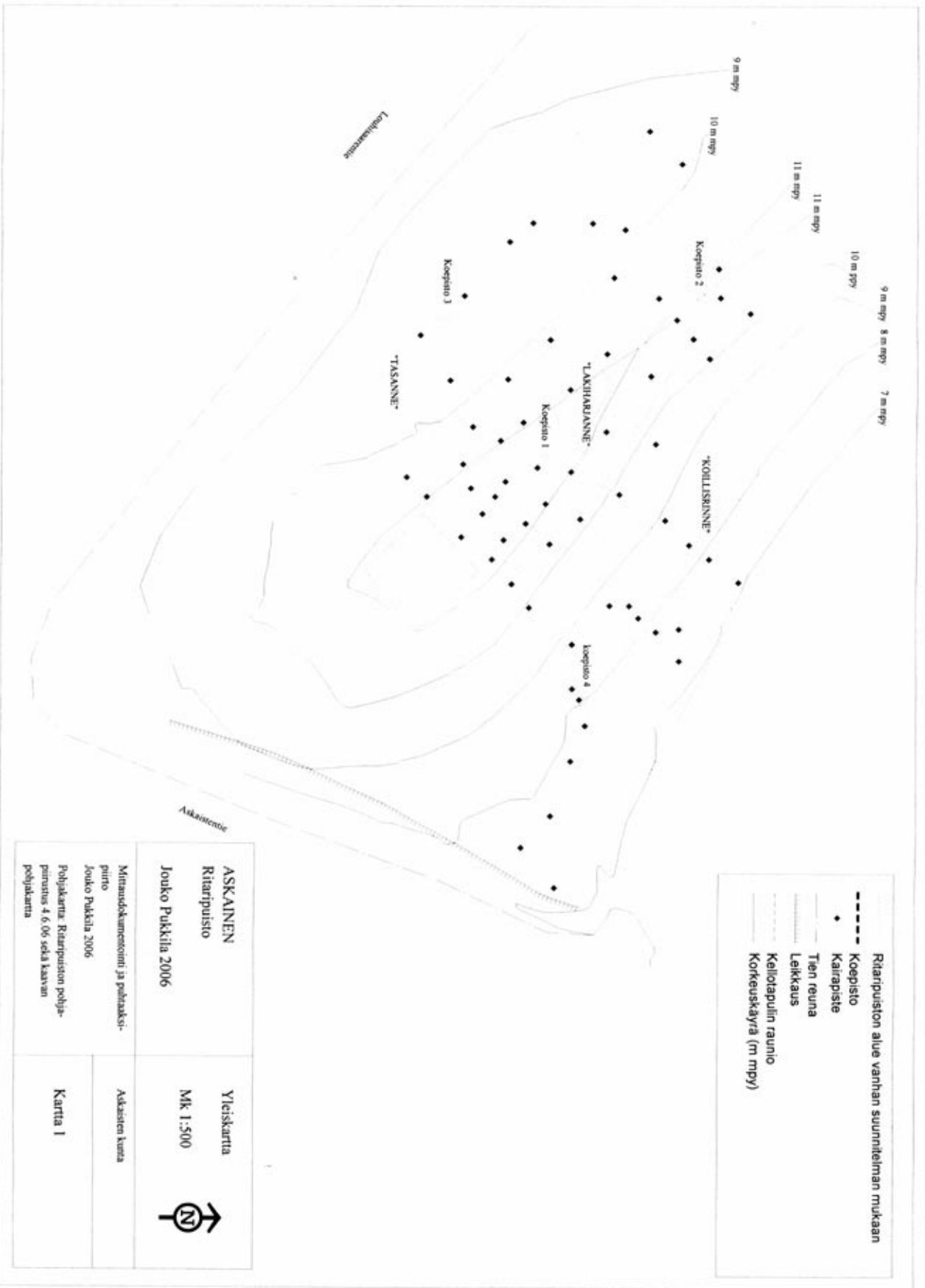
6. Yhteenveto

Askaisten kirkon viereen on suunniteltu Mannerheim-ristin ritarien muistoksi Ritaripuistoa. Koska alueelta tunnettiin kivijalka, joka todennäköisesti on nykyistä, 1700-luvun lopulla rakennuttua kellotapulia vanhemman kellotapulien pohja, katsottiin aiheelliseksi tarkastaa alue arkeologisesti. Tarkastuksessa havaittiin kaksi aiemmin tuntematonta kivirakennetta, joista toinen lienee jonkin talousrakennuksen kivijalka ja toinen tarkemmin määrittelemätön pieni kiviröykkiö. Rakenteen tulkitseminen talousrakennuksen kivijalaksi perustuu huolelliseen rakentamiseen, mutta ennen kaikkea sen vajavaisuuteen – asuinrakennukseen olisi tullut vesi sisään rinteiden puolelta, koska siellä kivijalkaa ei ollut. Kumpikin kivirakenne on kaavaillulla puistoalueella tai aivan sen rakenteiden tuntumassa. Lisäksi havaittiin kaksi ojaa, joista toinen sijaitsee puistoalueella johtavalla tiellä, toinen sen ulkopuolella. Niin ikään puistoalueen ulkopuolelta koepistosta löydettiin tiiltä ja hiiltä sen verran syvältä, että aivan äskettäin ne eivät ole siihen voineet joutua. Viimeksi mainittua aluetta luonnehtii tasanne eikä nyt tehtyjen tutkimusten perusteella voi varmuudella sanoa, kuinka laajalti esimerkiksi tiiltä olisi löydettävissä. Lakitasanteen lounaisrinteellä – jonne puistoalue ulottuu – sitä ei kuitenkaan enää ole.

Jatkossa olisi ainakin rakenne 2 koko laajuus selvitettävä, samoin kuin sen vieressä koepistossa 4 todetun laasti- ja tiilikerroksen suhde rakenteeseen. Todennäköistä nimittäin on, että kyseinen kerros liittyy rakenteeseen, kyseessä voi olla esimerkiksi ylärakenteen purkukerros. Lisäksi saattaisi olla hyvä selvittää tasanteella havaitun tiili- ja hiilikerroksen luonne siltä varalta, että alueelle tuodaan työkoneita.

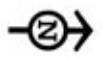
Turussa 18.8.2006

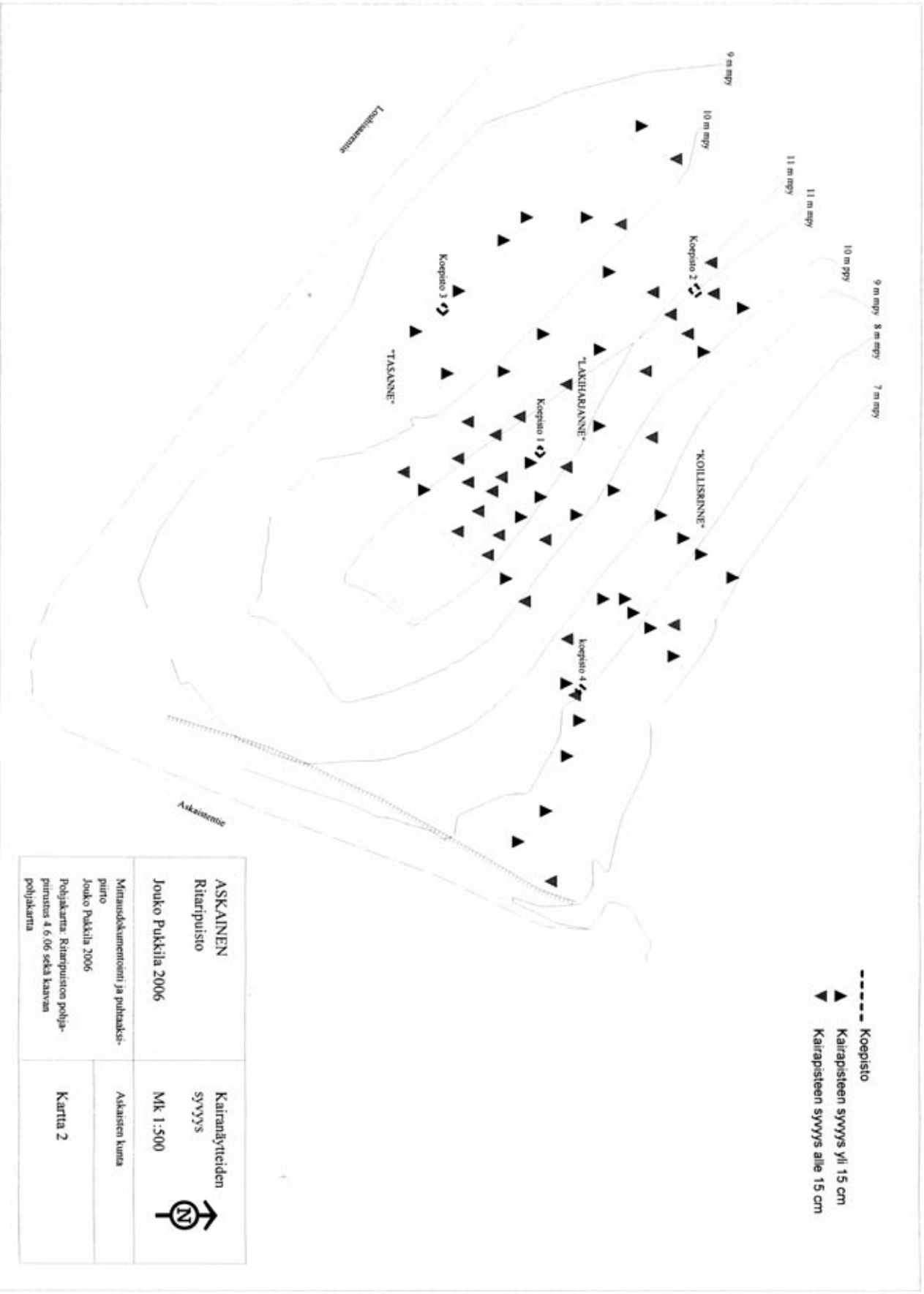
FM Jouko Pukkila

- Ristariipustus alue vanhan suunnitelman mukaan
- Koepisto
  - Kairapiste
  - Tien reuna
  - Leikkaus
  - Kellokapulin raunio
  - Korkeuskäyry (m mpy)

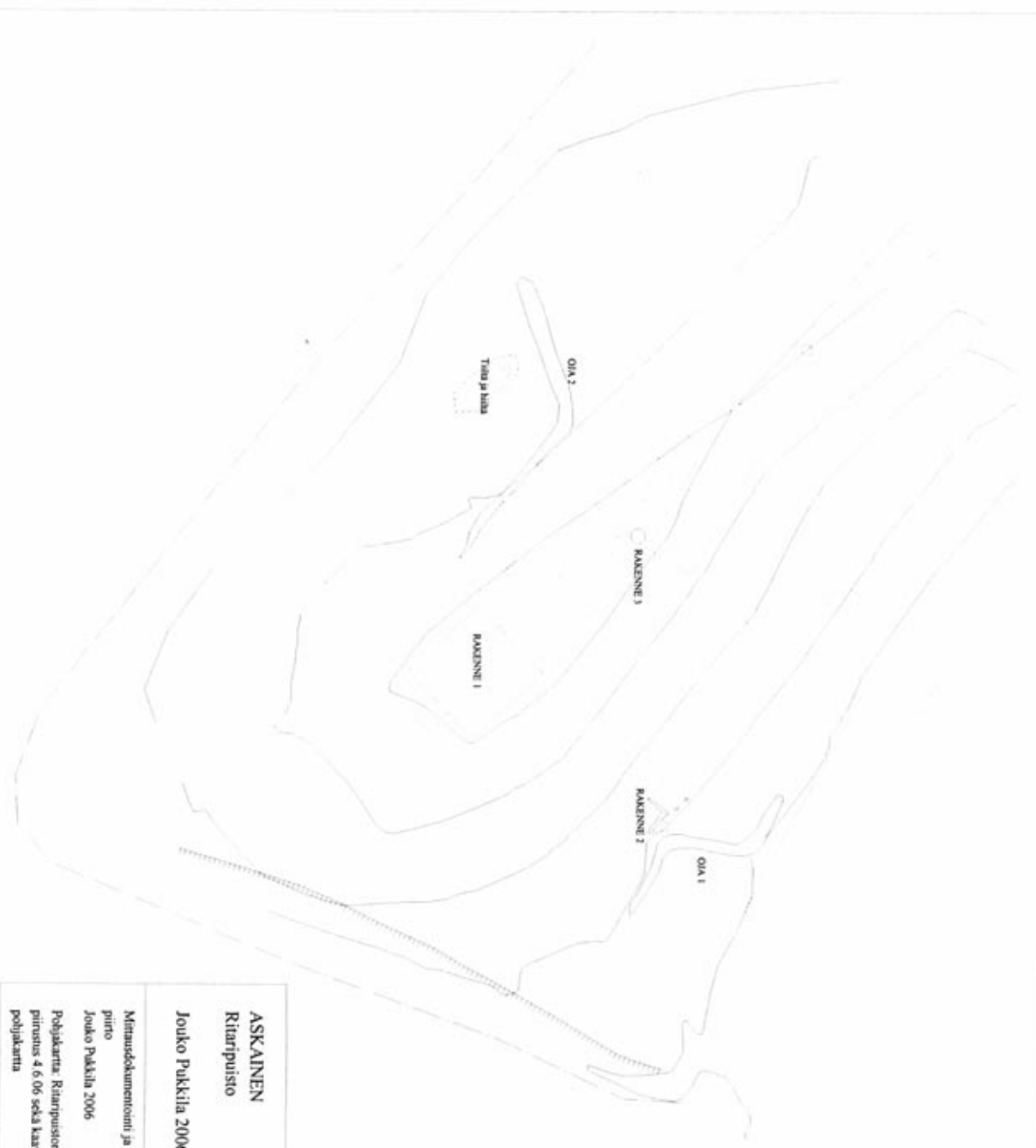
ASKAINEN Ristariipustus Jouko Pukkila 2006		Yleiskartta Mik 1:500	
Määräuskammetoimi ja pohjaksi- puitto Jouko Pukkila 2006		Askaisen kunta	
Pohjakaarta Ristariipustus pohja- piirustus 4.6.06 sekä kaavan pohjakaarta		Kartta 1	

ASKAINEN Riitaripuisto Jouko Pukkila 2006		Kairantyyteiden syvyys MK 1:500		
Mitatiedokumentaatio ja puhkauspirtto Jouko Pukkila 2006 Pohjakaarta: Riitaripuiston pohjapiirustus 1:600 sekä kaavan pohjakaarta		Askasten kunta Kartta 2		

<p>ASKAINEN Riihtipuisto Joulko Pukkila 2006</p>	<p>Havainnot MK 1:500</p>
<p>Mittausdokumentointi ja putrauspiirto Joulko Pukkila 2006</p> <p>Pohjakaarta: Riihtipuiston pohjapiirustus 4.6.06 sekä kaavan pohjakaarta</p>	<p>Askaisen kunta</p> <p>Kartta 3</p>